

VANTAAN VANHUSNEUVOSTON TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2025

Hyväksytty vanhusneuvoston kokouksessa 12.12. 2024

SISÄLLYS

1. TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT	3
2. TOIMINNAN PAINOPISTEET VUONNA 2025	5
3. YHTEISTYÖ MUIDEN TOIMIJOIDEN KANSSA	7
4. VANHUSNEUVOSTON VIESTINTÄ JA TAPAHTUMAT VUODELLE 2025	8

1. TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT

Vantaan vanhusneuvosto on kuntalain 27 §:ssä tarkoitetulla tavalla ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi asetettu vaikuttamistoimielin. Vanhusneuvosto osallistuu ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen arviointiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, edistää ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien palvelujen suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan sekä laatii oman toimintasuunnitelman ja -kertomuksen. Lisäksi neuvosto ottaa kantaa ja antaa lausuntoja asioista, joilla on vaikutusta iäkkään väestön elinoloihin ja iäkkäiden henkilöiden palveluihin. Vantaan kaupunginhallitus on kokouksessaan 7.8.2023 (23 §) asettanut vanhusneuvoston toimikaudelle 2023–2025.

Neuvoston tehtävänä on kuulla ikäihmisten tarpeita ja saattaa heidän äänensä päätöksentekijöiden tietoon. Vantaan kaupungin neuvostossa pääpaino on niissä asioissa, jotka kaupungin vastuulle kuuluvat, kuten esimerkiksi rakentaminen ja kaavoitus, liikenne tai kulttuuri- ja liikuntapalvelut. Vanhusneuvoston vaikuttamistyön keskiössä onkin varmistaa, että kaupungin toimialoilla ikääntyneiden vantaalaisten hyvinvointia, turvallisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tuetaan ja mahdollistetaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Vantaan kaupunki kuuluu WHO:n Age-Friendly Cities and Communities -verkostoon, jonka tavoitteena on edistää ikäystävällisyyttä kansainvälisesti. Vanhusneuvoston tavoitteena on edistää laajasti ikäystävällisyyttä kaikilla kaupungin toimialoilla.

Vuoden 2023 alussa käynnistyi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toiminta. Tämän myötä Vantaan kaupungin vastuulta poistui sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuslaitoksen järjestämisvastuu. Vantaan kaupungin vastuulle jäi sote-uudistuksen yhteydessä ennaltaehkäisevä työ, jolla tuetaan ikäihmisten itsenäisyyttä, toimintakykyä ja kotona pärjäämistä.

Vanhusneuvoston tehtävänä on omalta osaltaan edistää yhteistyötä hyvinvointialueen ja kaupungin välillä. Vanhusneuvosto seuraa hyvinvointialueen päätöksentekoa ja hyvinvointialueen vanhusneuvoston toimintaa. Hyvinvointialueen vanhusneuvostossa on jäsenenä kuusi (6) Vantaan vanhusneuvoston jäsentä, jotka aluehallitus nimesi 2022 syksyllä tehtävään.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelman aikana kaupunginhallitus nimeää uudet edustajat vanhusneuvostoon. Toimintasuunnitelma keskittyy pääsääntöisesti keväällä tehtäviin toimenpiteisiin. Vantaan vanhusneuvosto kiinnittää vuonna 2025 erityisesti huomiota seuraaviin teemoihin: Vanhusneuvoston uusien edustajien perehdyttäminen, ikäihmisten liikunta, julkinen liikenne, viestinnällinen ja digitaalinen yhdenvertaisuus ja Vantaan suuret rakentamishankkeet.

2. TOIMINNAN PAINOPISTEET VUONNA 2025

Vantaan kaupungilla on lakisääteinen tehtävä edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä (perustuslaki 19 §, kuntalaki 1 §, terveydenhuoltolaki 12 §, sosiaalihuoltolaki 7 §). Terveydenhuoltolain 12 § velvoittaa myös kuntia seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin, sekä raporttoimaan näitä valtuustolle vuosittain. Vanhusneuvoston tavoitteena on laajasti tuoda esille vanhusneuvoston kohderyhmään kuuluvien ihmisten näkökulmaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kysymyksissä ja ottaa kantaa hyvinvointia ja terveyden edistämistä koskeviin asiakysymyksiin.

Taloudellinen tilanne on heikentynyt viimeisen vuoden aikana suuresti. On erittäin tärkeää huomioida tämä ja huolehtia siitä, että kaupungilla on tarjolla ikääntyneille ilmaista toimintaa. Vanhusneuvoston tavoitteena on seurata ikäihmisten taloudellista selviytymistä epävarmoina aikoina.

Tilanteessa, jossa hyvinvointialue kipuilee kasvavan palveluntarpeen ja vähenevän rahoituksen kanssa, on tulevaisuuden kannalta erittäin tärkeää Vantaan kaupungilla kiinnittää huomiota ennaltaehkäisevän työn tärkeyteen. Vanhusneuvoston tavoitteena on, että mahdollisimman moni vantaalainen ikäihminen voi elää tyytyväistä ja täysipainoista elämää mahdollisimman pitkään. Mitä paremmin kaupunki onnistuu ennaltaehkäisevässä tehtävässään, sen pienempi paine raskaille sosiaali- ja terveyspalveluille on tulevaisuudessa.

Vanhusneuvosto seuraa laajasti kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä, ja keskittyy erityisesti seuraavien teemojen esiin nostamiseen vuonna 2025:

1. Vanhusneuvoston uusien edustajien perehdyttäminen

Nykyisen neuvoston toimikauden lopuksi varaudutaan uusien edustajien nimeämiseen. Vanhusneuvoston koordinaattorin tehtävänä on varmistaa neuvoston toimikauden päättyessä, että uudet edustajat perehdytetään heidän vaikuttamismahdollisuuksiinsa ja rohkaisee heidän näkemyksiensä esilletuomista. Tämä tarkoittaa muun muassa työryhmiin osallistumista ja niin lausuntojen kuin aloitteiden tekemistä. Edustajille valmistellaan perehdytysmateriaalit, joita voidaan hyödyntää myös silloin, jos uusi edustaja aloittaa neuvostossa kesken toimikauden.

2. Ikäihmisten liikunta

Vanhusneuvostossa panostetaan siihen, kuinka ikäihmisiä saataisiin entistä paremmin liikuntapalveluiden ja arkiliikunnan pariin. Huomiota kiinnitetään erityisesti niihin ikäihmisiin, joiden liikuntakyky on heikentynyt ja joilla on vaikeita liikuntarajoitteita. Kaupungin liikuntapalvelut on valmisteltu Liikuntaohjelmaa, jonka ohessa tehdään Soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelma. Vanhusneuvosto kutsuu esittelijöitä aiheesta. Kiinnitämme huomiota järjestöjen tekemään hyvinvointityöhön, ja tuomme sitä kaupungille näkyväksi, jotta ne tavoittaisivat entistä paremmin ikäihmisiä.

3. Ikäihmiset ja julkinen liikenne

Vanhusneuvosto selvittää, kuinka hyvin Vantaan julkisen liikenteen linjastot palvelevat ikäihmisten kulkemista ja mikä on ikäihmisiä palvelevien linjastojen tilanne. Selvitystä hyödynnetään HSL:n seuraavan toimintasuunnitelman kommentointia varten.

4. Viestinnällinen ja digitaalinen yhdenvertaisuus

Ikäihmisillä tulee olla riittävästi tietoa heille suunnatuista palveluista. Toimikauden aikana kiinnitetään huomiota Vantaan digitaalisten palveluiden saavutettavuuteen ja käytettävyyteen ja riittävään digitukeen. Ihmisten tulee myös voida asioida kaupungin kanssa puhelimitse ja saada riittävästi tietoa painettuna. Neuvosto osallistuu hyvinvointialueen ja kaupungin viestinnällisen yhteistyön kehittämiseen.

5. Vantaan suuret rakentamishankkeet

Vantaalla on paraikaa käynnissä ja suunnitteilla suuria rakennushankkeita. Näitä ovat muun muassa ratikka, Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo, Tikkurilan terveys- ja perhekeskus ja Tikkurilan kulttuuritalo. Näiden lisäksi vanhusneuvosto seuraa ja osallistuu valtuuston vuosijuhlapäätöksen ikäystävällisten puistoista toteutukseen. Vanhusneuvosto seuraa näitä rakennushankkeita, kutsuu esittelijöitä kertomaan niistä ja osallistuu Vantaan arkkitehtuuriohjelman päivitystyöhön.

3. YHTEISTYÖ MUIDEN TOIMIJOIDEN KANSSA

Hyvinvointialueen ja kaupungin vanhusneuvostojen yhteistyötä edistetään alueen kolmen vanhusneuvoston nimeämässä yhteistyöryhmässä. Alueen vanhusneuvostot järjestävät yhdessä kerran vuodessa eläkeläisjärjestöseminaarin. Vuoden aikana jatketaan työtä, jossa synkronoidaan tarpeellisella tavoin kaupungin ja hyvinvointialueen vanhusneuvostojen toimintasäännöt.

Vantaan vanhusneuvoston keskeisimmät yhteistyötahot ovat eläkeläisjärjestöt, kaupungin virkakunta sekä päätöksentekijät ja Vantaan seurakunnat. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat myös kaupungin muut vaikuttamistoimielimet. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ja vammaisneuvosto kutsutaan vanhusneuvoston kokoukseen, ja nuorisovaltuuston kanssa suunnitellaan yhteistä keskustelutilaisuutta. Vanhusneuvosto edistää edelleen sitä, että kaupungissa valmistelussa olevat asiat saadaan mahdollisimman ajoissa neuvoston käsittelyyn.

Muita olennaisia sidosryhmiä ovat pääkaupunkiseudun muut vanhusneuvostot (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Kerava) sekä Vantaa ja Keravan hyvinvointialueen vanhusneuvosto. Heidän kanssaan järjestetään tapaaminen vähintään kerran vuodessa. Vuonna 2025 on Vantaan vuoro järjestää neuvostojen tapaaminen.

Vanhusneuvoston tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat eläkeläisjärjestöt ja Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry. Yhtenä yhdessä ajettavana teemana on järjestöjen yhteistyö ennaltaehkäisevässä työssä. Vuoden 2025 tavoitteena on, että jatketaan ja lisätään yhteistyötä eläkeläisjärjestöjen kanssa. Vanhusneuvosto ja kaupunki päivittävät yhteystietonsa Vantaalla toimivista eläkeläisjärjestöistä.

Tärkeää on myös vanhusneuvoston oman toiminnan ja sisäisen työnjaon kehittäminen. Informaatiotulvan keskellä on keskeistä, että vanhusneuvosto pystyy priorisoimaan ja vaikuttamaan oikea-aikaisesti. Puheenjohtajien ja koordinaattorin yhteiset palaverit ovat olleet toimiva apuväline toiminnan suunnittelussa. Tärkeimpiä lausuntoja on lähetekeskustelun jälkeen työstetty pienissä työryhmissä.

4. VANHUSNEUVOSTON VIESTINTÄ JA TAPAHTUMAT VUODELLE 2025

Vanhusneuvoston esityslistat ja pöytäkirjat julkaistaan julkisesti paatokset.vantaa.fi -sivuilla. Vanhusneuvosto julkaisee jokaisen kokouksensa jälkeen tiedotteen, jossa kerrotaan kokouksen aiheista ja muista Vantaan ikääntyneitä mahdollisesti kiinnostavista asioista.

Viestinnän tavoitteita vuonna 2025 ovat:

1. Vanhusneuvoston päätöksistä ja toiminnasta viestiminen:

Vanhusneuvoston kokoustiedotetta tilaa yhä useampi järjestötoimija ja muut asukkaat.	Vastuu: Koordinaattori
--	-------------------------------

2. Vanhusneuvosto tutuksi kaikille vantaalaisille ikäihmisille:

Vanhusneuvosto järjestää mahdollisuuksien mukaan avoimen kokouksen tai osallistuu muihin tapahtumiin. Vanhusneuvoston esite päivitetään ja laitetaan jakoon.	Vastuu: puheenjohtajisto ja koordinaattori
--	---

3. Ikääntyvien vantaalaisten huomiointi Vantaan kaupungin viestinnässä

Pyydetään Vantaan viestinnän johtoryhmää esittelemään vanhusneuvostolle sitä, kuinka ikääntyvät vantaalaiset huomioidaan Vantaan kaupungin viestinnässä.	Vastuu: puheenjohtajisto ja koordinaattori
--	---

Vanhusneuvosto edistää paperimuotoisen viestintämateriaalin tuottamista ikäihmisille Vantaan palveluista yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kaupungin tiedotteiden varmistetaan menevän myös niihin kotiosoitteisiin, joihin muu mainostus on kielletty.	Vastuu: puheenjohtajisto ja koordinaattori
---	--

Vanhusneuvosto järjestää tai osallistuu seuraaviin tapahtumiin vuonna 2025:

- Vanhustenviikon suunnittelussa ja toteutuksessa mukana oleminen jo kevään aikana.
- Erätaukodialogi Nuorisovaltuuston kanssa kevään aikana
- Uuden vanhusneuvoston perehdytysseminaari alkusyksystä
- Hyvinvointimessut marraskuussa 2025
- Vantaan, Keravan ja hyvinvointialueen yhteisseminaari ja eläkeläisjärjestöseminaari loppuvuodesta.
- Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteistapaamisen järjestäminen (marraskuu)